

March 25, 2024, Mala Pavlivka, Okhnyrka, Ukraine
© UNICEF/UN1579819/Filipov

БРИФ

Основні знання, навички та здібності працівників соціального сектора та наявні прогалини в них

Цю публікацію підготувала організація Maestral International на замовлення Національної соціальної сервісної служби України та ЮНІСЕФ за фінансової підтримки Уряду Швеції. Її зміст є винятковою відповідальністю Maestral International і необов'язково відображає позицію Уряду Швеції та/або ЮНІСЕФ.

Довідкова інформація

ОСНОВНІ ТЕЗИ

65,9%

За даними нещодавнього онлайн-опитування, у якому взяли участь 2448 респондентів із чотирьох областей, працівники соціального сектора мають певні **базові знання та навички для виконання своїх обов'язків, однак визнають прогалини у своїх знаннях та навичках і демонструють прагнення до безперервного навчання** — 65,9% зазначили, що додаткове навчання допоможе їм ефективніше виконувати свою роботу та досягати цілей *Стратегії забезпечення права кожної дитини на зростання в сімейному оточенні (2024–2028)*.

У всіх регіонах та для всіх професій спостерігаються прогалини у практичних і спеціалізованих навичках. Респонденти опитування мають хорошу освіту та пройшли підготовку, проте постійно відзначають у себе прогалини в знаннях та навичках, що пов'язані з основними темами, відображеними в *Стратегії забезпечення права кожної дитини на зростання в сімейному оточенні (2024–2028)*, зокрема щодо раннього виявлення та втручання, підтримки осіб з інвалідністю, підготовки до самостійного життя, реагування на насильство та ведення випадків із використанням цифрових засобів. Ці потреби характерні для всіх областей і всіх професійних категорій.

У межах ширшого дослідження кадрового потенціалу Дніпропетровської, Харківської, Львівської і Волинської областей із метою підтримання реалізації *Стратегії забезпечення права кожної дитини в Україні на зростання в сімейному оточенні (далі — «Стратегія»)* було проведено онлайн-опитування та серію обговорень у фокус-групах. За допомогою онлайн-анкети, розповсюдженої через Національну соціальну сервісну службу, було отримано 2448 відповідей. Як доповнення до онлайн-опитування, якісні дані збирали за допомогою обговорень у фокус-групах. Респондентами були найрізноманітніші працівники соціального сектора з чотирьох областей, зокрема працівники служб у справах дітей, відділів соціального захисту, а також надавачі соціальних послуг на рівні муніципальних громад і неурядових організацій. Запитання в інструментах збору даних були покликані дослідити рівень освіти, підготовки та професійного розвитку цих працівників, зокрема й видів отриманого спеціалізованого та безперервного навчання; оцінки ними своїх знань, навичок і здібностей, пов'язаних з основними функціями захисту дітей та підтримки сім'ї; а також оцінки ними своєї готовності до реалізації цілей *Стратегії*.

Основні висновки

1

В Україні є база знань, навичок і здібностей працівників соціального сектора, що підтримується тематичним навчанням, але теми та способи проведення навчання не є стандартизованими та вичерпними.

Результати регіональних порівнянь і національного онлайн-опитування показують, що трудові ресурси соціального сектора України мають міцну основу практичних знань та виражене прагнення до професійного навчання. У різних регіонах і професійних групах (працівники служб у справах дітей та соціального захисту, а також надавачі соціальних послуг) працівники соціального сектора регулярно беруть участь у навчальних заходах, які проводять центри соціального обслуговування регіонального рівня та служби у справах дітей, ЮНІСЕФ, інші агентства ООН і неурядові організації. Нижче наведено теми за категоріями працівників соціального сектора.

ПРАЦІВНИКИ СОЦІАЛЬНИХ СЛУЖБ

найчастіше повідомляли про проходження навчання з питань виховання дітей, ведення випадків, позитивного батьківства, лікування травм, стійкості, запобігання насильству й альтернативного догляду.

ПРАЦІВНИКИ СЛУЖБ У СПРАВАХ ДІТЕЙ

відзначили свій досвід у питаннях реінтеграції, усиновлення, патронажного догляду, виховання дітей, управління стресом і міжвідомчої координації.

ПРАЦІВНИКИ СФЕРИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ

пройшли курси з питань ведення випадків, запобігання вигоранню, стійкості, домашнього насильства, виховання дітей, інклюзії та моніторингу. Учасники високо оцінили навчальні заходи, до програм яких входили супервізія та міжвідомча співпраця.

2

Попри широкий доступ до навчальних заходів, працівники в усіх регіонах і категоріях указували на ті самі прогалини в спеціалізованих знаннях та прикладних навичках.

Вони наведені нижче та розподілені за конкретними категоріями працівників соціального сектора.

ПРАЦІВНИКИ СОЦІАЛЬНИХ СЛУЖБ

потребують практичної підготовки з питань раннього виявлення, батьківського виховного потенціалу, інвалідності, самостійного життя, випадків насильства, сімей військовослужбовців і цифрових систем.

ПРАЦІВНИКИ СЛУЖБ У СПРАВАХ ДІТЕЙ

хочуть отримати практичну підготовку з раннього виявлення, усиновлення і юридичних аспектів, участі дітей, самостійного життя та свідчень із власного досвіду.

ПРАЦІВНИКИ СФЕРИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ

потребують навчання з раннього втручання, моніторингу й оцінювання послуг, догляду за людьми з інвалідністю, ведення випадків з використанням цифрових засобів і роботи з агресивними або травмованими сім'ями.

Найчастіше запитуваними темами були реагування на насильство щодо дітей і захист дітей.

Рекомендації

Для Мінсоцполітики та Національної соціальної
сервісної служби (НССС)

1

НАДАВАТИ ПРІОРИТЕТ СТАНДАРТИЗОВАНОМУ ПРАКТИЧНОМУ НАВЧАННЮ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ НА ВСІХ РІВНЯХ.

Результати дослідження показують, що працівники соціальних служб, служб у справах дітей та соціального захисту потребують практичного навчання з раннього виявлення та втручання, підтримки людей з інвалідністю й самостійного життя.

2

ІНТЕГРУВАТИ МОДУЛІ ВЕДЕННЯ ВИПАДКІВ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ ЦИФРОВИХ ЗАСОБІВ В УСІ НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ.

Працівники в кожній галузі відзначили необхідність покращити цифрову грамотність і вдосконалити навички ведення випадків із використанням електронних засобів і моніторингу послуг. Міністерству та НССС потрібно забезпечити навчання з питань використання електронних систем, цифрового ведення обліку й базового аналізу даних для покращення підзвітності та звітності.

3

РОЗШИРИТИ СПЕЦІАЛІЗОВАНІ МОДУЛІ З ПИТАНЬ ІНВАЛІДНОСТІ Й ІНКЛЮЗІЇ.

Опитаний персонал неодноразово запитував про навчання з оцінювання та підтримки дітей з інвалідністю й особливими освітніми потребами. Ці теми мають бути пріоритетними як фундаментальні компетенції для всіх працівників.

4

ПОСИЛИТИ НАВИЧКИ РЕАГУВАННЯ НА НАСИЛЬСТВО ТА КРИЗОВІ СИТУАЦІЇ.

Респонденти вказали на потребу дізнатися більше про те, як реагувати на насильство в сім'ях військовослужбовців, випадки гендерно зумовленого насильства й методи реагування на кризові ситуації. Національні та регіональні навчальні програми мають охоплювати ці теми, а також навчання з питань насильства щодо дітей і захисту дітей.

5

ЗАБЕЗПЕЧИТИ МОЖЛИВОСТІ ПОСТІЙНОГО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ДЛЯ ВСІХ КАТЕГОРІЙ ПРАЦІВНИКІВ.

Хоча працівники повідомляли про регулярний доступ до навчання, вони також наголошували на необхідності безперервного, структурованого професійного розвитку, зокрема наставництва та підтримки у веденні складних випадків.

